

Lovforslag nr. L 26. Fremsat den 13. oktober 1993 af landbrugsministeren (Bjørn Westh)

Forslag

til

Lov om ophørsstøtte til jordbrugere

§ 1. Landbrugsministeren kan inden for en ramme, der fastsættes på de årlige bevillingslove, yde ophørsstøtte til ejere og forpagtere af jordbrugsbedrifter.

Stk. 2. Ophørsstøtten kan ydes til de i stk. 1 nævnte personer, der ophører med landbrugs- og gartnerivirksomhed i perioden fra den 1. januar 1994 til den 31. december 1998.

§ 2. Ophørsstøtte kan ydes til ansøgere, der på ophørstidspunktet

- 1) er fyldt 55 år, men ikke 67 år,
- 2) har haft jordbrug som hovederhverv i de forudgående 10 år,
- 3) afhænder eller bortforpagter bedriftens arealer, og
- 4) ophører med al erhvervmæssig landbrugs- og gartnerivirksomhed.

Stk. 2. Bedriftens arealer skal i hele støtteperioden være afhændet eller bortforpagtet til en overtager, der er godkendt af landbrugsministeren.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om de i stk. 1 og 2, nævnte betingelser.

§ 3. De ved ophøret frigjorte arealer skal overtages af en jordbruger, der

- 1) opfylder de uddannelseskra, der fastsættes af landbrugsministeren,
- 2) forpligter sig til at have jordbrug som hovederhverv i 5 år fra ophørstidspunktet, og
- 3) ikke er ansøgers ægtefælle eller samlever.

Stk. 2. Efter overtagelsen og i hele støtteperioden skal overtagers bedrift

- 1) være udvidet med mindst 10 ha, og
- 2) have en jordbrugsmæssig produktion, der

kræver en årlig arbejdsindsats af overtager på mindst en årsarbejdsenhed.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om de i stk. 1 og 2, nævnte betingelser, herunder om frigjorte arealer under 10 ha.

§ 4. Landbrugsministeren kan bestemme, at frigjorte arealer kan afhændes ved jordfordeling.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan bestemme, at frigjorte arealer kan afhændes til et direktorat under landbrugsministeren eller en af landbrugsministeren godkendt institution. Arealerne skal videreføres til jordbrugere, der opfylder betingelserne i § 3, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om betingelser for ophørsstøtte ved afhændelse af arealer efter stk. 1 og 2.

§ 5. Frigjorte arealer, der ikke kan overdrages efter reglerne i §§ 3 og 4, skal overdrages til anvendelse uden for landbrug og gartneri.

Stk. 2. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler for frigjorte arealer, der overdrages efter stk. 1.

§ 6. Frigjorte arealer, der overtages efter reglerne i §§ 3 og 4, skal i hele støtteperioden, dog i mindst 5 år, dyrkes jordbrugsmæssigt og miljømæssigt forsvarligt.

Stk. 2. Frigjorte arealer, der overtages efter reglerne i § 5, skal i hele støtteperioden anvendes således, at hensynet til miljø og natur tilgodeses. Arealerne må ikke anvendes til landbrugs- eller gartnerimæssige formål.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan fastsætte

nærmere regler om de i stk. 1 og 2, nævnte betingelser.

§ 7. Overtagere efter §§ 3 og 4, skal i hele støtteperioden på forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne i henhold til §§ 3 og 4 og § 6, stk. 1, fortsat opfyldes.

Stk. 2. Overtagere efter § 5 skal i hele støtteperioden på forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne i henhold til § 6, stk. 2, fortsat opfyldes.

Stk. 3. Hvis de i §§ 3-6 nævnte betingelser ikke længere opfyldes, skal overtager inden 3 måneder,

- 1) hvis denne ejer de frigjorte arealer, afhænde eller bortforpagte arealerne til en anden overtager, der er godkendt af landbrugsministeren, eller
- 2) hvis denne forpagter de frigjorte arealer, bringe forpagtningsforholdet til ophør.

Stk. 4. Hvis overtager ikke overholder den i stk. 3 nævnte frist, kan landbrugsministeren meddele den pågældende påbud om inden 1 måned at opfylde de i stk. 3, nr. 1 og 2, nævnte betingelser. Landbrugsministeren kan i særlige tilfælde forlænge denne frist.

Stk. 5. Frigjorte arealer, hvor forpagtningsforholdet er bragt til ophør efter stk. 3 eller 4, skal af ejeren, inden en af landbrugsministeren fastsat frist, afhændes eller bortforpagtes til en overtager, der er godkendt af landbrugsministeren.

§ 8. Det er en betingelse for at opnå ophørsstøtte, at de i §§ 3-7 omhandlede betingelser på ophørstidspunktet er tinglyst som deklARATION på de frigjorte arealer.

§ 9. I ophørsstøtten indgår

- 1) en årlig godtgørelse på 35.920 kr., og
- 2) en årlig præmie på 2.245 kr. pr. ha frigjort areal.

Stk. 2. Støttebeløbet kan højst udgøre 89.800 kr. om året pr. bedrift.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan regulere ophørsstøtten efter stk. 1 og 2.

§ 10. Ophørsstøtten udbetales i 10 år, dog kun indtil støttemodtageren fylder 67 år.

Stk. 2. Ophørsstøtten udbetales dog i mere end 10 år, hvis ansøger ikke er fyldt 57 år på ophørstidspunktet. Det samlede støttebeløb kan højst udgøre et beløb svarende til den samlede støtteudbetaling efter stk. 1.

§ 11. I det omfang ophørsstøtte og arbejdsindkomst sammenlagt overstiger det maksimale beløb, der kan udbetales i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., reduceres ophørsstøtten.

Stk. 2. I det omfang støttemodtageren modtager anden indkomst fra det offentlige, der ikke er arbejdsindkomst eller kontanthjælp, jf. lov om social bistand, reduceres ophørsstøtten.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om reduktion af ophørsstøtten efter stk. 1 og 2.

§ 12. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om indgivelse af ansøgning om ophørsstøtte og om ophørsstøttens udbetaling, herunder at udbetalingen skal ske til en af ansøger oprettet konto i et pengeinstitut.

§ 13. Landbrugsministeren kan efter ansøgning tillade, at støttemodtagerens efterlevende ægtefælle overtager ophørsstøtten.

§ 14. Aftaler om overdragelse af krav på ophørsstøtte er ugyldige.

Stk. 2. Ophørsstøtten og krav herpå kan ikke gøres til genstand for kreditorfølgning eller anden retsfulgning, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne kræves udbetalt.

Stk. 3. Den udbetalende myndighed kan ikke notere transport i ophørsstøtten.

§ 15. Landbrugsministeren kan bemyndige et direktorat under ministeren til at udøve sine beføjelser efter loven.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om adgang til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelser truffet af et direktorat under ministeren ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 16. Med henblik på at kontrollere gennemførte foranstaltninger efter loven har landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, mod behørig legitimation adgang uden retskendelse til bedrifter, der omfatter frigjorte arealer efter denne lov, og til støttemodtagernes ejendomme. På tilsvarende måde har landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, adgang til støttemodtager-

nes, overtagernes og bedrifternes regnskaber, forretningsbøger m.m.

Stk. 2. Ejendommenes og bedrifternes indehavere eller forpagtere og de på bedrifterne beskæftigede personer har pligt til at yde den fornødne vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse, og det i stk. 1 nævnte materiale skal på de kontrollerende myndigheders begæring udleveres til de kontrollerende myndigheder.

Stk. 3. Til brug for kontrollen kan landbrugsministeren indhente fornødne oplysninger hos skatte- og afgiftsmyndighederne.

§ 17. Har støttemodtageren givet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse, kan landbrugsministeren bestemme, at den ydede ophørsstøtte helt eller delvist skal tilbagebetales.

Stk. 2. Støttemodtageren skal i hele støtteperioden på forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne i § 2, stk. 1, nr. 4 og § 2, stk. 2, fortsat opfyldes.

Stk. 3. Støttemodtageren er i hele støtteperioden pligtig at underrette landbrugsministeren, hvis betingelserne i § 2, stk. 1, nr. 4 og § 2, stk. 2, ikke længere opfyldes.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan bestemme, at ophørsstøtten bortfalder, og at den ydede ophørsstøtte helt eller delvist skal tilbagebetales, hvis betingelserne i § 2, stk. 1, nr. 4 og § 2, stk. 2, ikke længere opfyldes.

§ 18. Den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i denne lov eller de i medfør af denne lov fastsatte regler, giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelsen, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse.

Stk. 2. Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, som den pågældende har pligt til at give i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, straffes med bøde. Det samme gælder den, som giver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 3. Den, der overtræder § 7, stk. 3, straffes med bøde. Den, der undlader at efterkomme påbud efter § 7, stk. 4, straffes med bøde.

Stk. 4. Den, der overtræder § 16, stk. 2, straffes med bøde.

Stk. 5. I regler, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i reglerne.

Stk. 6. Er en overtrædelse begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

§ 19. I lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 504 af 17. juli 1989, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, *stk. 1, nr. 1*, ændres »§ 13, stk. 4.« til: »§ 13, stk. 5.«.

2. I § 13, indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Hvis suppleringsjorden, jf. stk. 3, er frigjorte arealer efter reglerne i lov om ophørsstøtte til jordbrugere, skal ejeren af en nærliggende landbrugsejendom, der opfylder betingelserne i stk. 3, nr. 1-4, tillige opfylde betingelserne til overtagere efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere.«.

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

3. I § 16, *stk. 4*, ændres »§ 13, stk. 4.« til: »§ 13, stk. 5.«.

4. I § 18, *stk. 6*, ændres »§ 13, stk. 3, nr. 1-4.« til: »§ 13, stk. 3, nr. 1-4 og stk. 4.«.

§ 20. I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 411 af 26. maj 1992, som senest ændret ved lov nr. 497 af 30. juni 1993, foretages følgende ændring:

1. I § 28, *stk. 3*, indsættes som nummer 5:

»5) Ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere fradrages.«.

§ 21. Landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indebærer, at der i Danmark etableres en ophørsordning for jordbrugere.

Formålet med lovforslaget er bl.a. at lette omstillingsprocessen som følge af reformen af den fælles landbrugspolitik og udsigterne til en aftale i GATT.

Gennemførelsen af en ophørsordning indgik i aftalen mellem landbrugsministeren og landbrugets organisationer af 6. april 1993. Aftalen indebærer, at regeringen vil søge EF's ophørsordning for landbrugere gennemført.

1. EF's ophørsordning for landbrugere

EF's ministerråd vedtog den 21. maj 1992 en reform af den fælles landbrugspolitik.

Som led i reformen vedtoges følgende ledsageforanstaltninger:

- 1) Rådets forordning (EØF) nr. 2078/92 af 30. juni 1992 om en fællesskabsordning om miljøvenlige produktionsmetoder i landbruget, samt om naturpleje,
- 2) Rådets forordning (EØF) nr. 2080/92 af 30. juni 1992 om en fællesskabsordning med støtte til skovbrugsforanstaltninger i landbruget, og
- 3) Rådets forordning (EØF) nr. 2079/92 af 30. juni 1992 om en fællesskabsordning med støtte til førtidspensionering i landbruget.

Medlemsstaterne er forpligtede til at gennemføre RFO 2078/92 og 2080/92. Dette er i Danmark sket ved lov nr. 474 af 30. juni 1993 om ændring af lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget og om ophævelse af lov om økologisk jordbrugsproduktion og lov om tilskud til skovforbedrende foranstaltninger.

RFO 2079/92, der er frivillig for medlemsstaterne, foreslås i Danmark gennemført som en ophørsordning.

Forordningens formål er at bidrage til

- at sikre ældre landbrugere, der ophører med landbrugsvirksomhed, en indkomst,
- at give landbrugere mulighed for at forbedre de tilbageværende bedrifters økonomiske bæredygtighed gennem overtagelse af de bedrifter, der indgår i ophørsordningen, og

- at landbrugsarealer anvendes til ikke-landbrugsmæssige formål, hvis der ikke kan findes landbrugere, der kan overtage arealerne og dyrke dem rentabelt.

Den ophørende landbruger (overdrageren) skal være fyldt 55 år uden at have nået den normale pensionsalder, have haft landbrug som hovederhverv i de sidste 10 år og ophøre endeligt med al erhvervs-mæssig landbrugsvirksomhed.

Den landbruger, der overtager den frigjorte jord (overtageren), skal være landbrugsuddannet og forpligte sig til at have landbrug som hovederhverv på den overtagne bedrift i mindst 5 år.

Overtagerens bedrift skal ved overtagelsen blive større og derved økonomisk mere bæredygtig. Medlemsstaten fastsætter nærmere kriterier, bl.a. for overtagerens faglige dygtighed, areal, arbejdsmængde eller indkomst.

De frigjorte arealer kan indgå i en jordfordeling. Ligeledes kan medlemsstaterne lade et organ overtage de frigjorte arealer. Organet skal forpligte sig til senere at overdrage arealerne til overtagere, der opfylder kravene.

Der kan ydes en støtte på højst 10.000 ECU om året pr. bedrift i op til 10 år. Støtten består af en årlig godtgørelse på 4.000 ECU pr. bedrift og en årlig præmie på 250 ECU pr. ha frigjort areal.

Medlemsstaterne kan yde igangsætningsstøtte til tjenester og net, der varetager overdragelsen af frigjorte arealer. Den refusionberettigede igangsætningsstøtte er 36.000 ECU for hver nyansat heltidsmedarbejder fordelt over de første 5 ansættelsesår.

EF-refusionen udgør 50 pct. af udgifterne til opførselsstøtte.

Ordningen iværksættes ved hjælp af et flerårigt program, der skal forelægges EF-Kommissionen til godkendelse.

2. Gennemførelse af ophørsordningen i Danmark

Det foreslås at yde ophørsstøtte til jordbrugere, der er fyldt 55 år uden at have nået den normale

pensionsalder. Det er en betingelse, at jordbrugeren har haft jordbrug som hovederhverv i de forudgående 10 år og ophører endeligt med al landbrugs- og gartnerivirksomhed.

Bedriftens arealer skal overtages af en jordbruger, der opfylder et uddannelseskraav og som forpligter sig til at have jordbrug som hovederhverv i 5 år på den overtagne bedrift fra ophørstidspunktet. Efter overtagelsen og i hele støtteperioden skal overtagers bedrift være udvidet med mindst 10 ha, og have en jordbrugsmæssig produktion, der kræver en årlig arbejdsindsats af overtager på mindst en årsarbejdsenhed. Overtager skal godkendes af landbrugsministeren.

Ordningen er tilrettelagt således, at ophørsstøtte ikke umiddelbart kan bortfalde som følge af overtagers misligholdelse.

Ophørsstøtten består af en årlig godtgørelse på 35.920 kr. og en årlig præmie på 2.245 kr. pr. ha frigjort areal. Ophørsstøtten kan højst udgøre 89.800 kr. om året pr. bedrift i 10 år. Ophørsstøtten udbetales dog kun, indtil støttemodtager fylder 67 år.

Støttemodtager kan stadig være erhvervsaktiv i andre erhverv. I det omfang ophørsstøtte og arbejdsindkomst tilsammen overstiger højeste dagpenge-sats, reduceres ophørsstøtten.

Modtagelse af anden indkomst fra det offentlige, der ikke er arbejdsindkomst eller kontanthjælp, medfører fuld reduktion i ophørsstøtten.

Indtægter fra private pensionsordninger, forpagtning-sindtægter samt formueafkast og -forskydninger medfører ikke reduktion i ophørsstøtten.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med Forslag til Lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme, der tilsigter at forbedre mulighederne for, at de frigjorte arealer kan indgå i jordfordeling mellem et begrænset antal ejendomme, samt at jordfordelingen kan gennemføres ved én kendelse.

3. Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Det skønnes, at ca. 40.000 jordbrugere vil kunne opfylde hovederhvervskravet. Heraf skønnes ca. 20.000 jordbrugere at kunne opfylde ophørsordningens aldersbetingelser inden udgangen af 1998.

Ved vurderingen af tilslutningen til ophørsordningen antages det, at jordbrugere, der har en årlig indkomst fra jordbrugsproduktionen på mere end 150.000 kr., ikke vil have et økonomisk incitament til at tilslutte sig ordningen, da overgangen til ophørsstøtte vil betyde en mærkbar indkomstreduktion. Det antages endvidere, at jordbrugere, som har en gældsprocent på mindst 70, generelt ikke vil have økonomisk mulighed for at anvende ophørsordningen på grund af store renteudgifter.

Af de ca. 20.000 jordbrugere, der skønnes at opfylde hovederhvervs- og aldersbetingelserne, skønnes ca. 5.000 på nuværende tidspunkt at have en indkomst fra jordbruget på højst 150.000 kr. og en gældsprocent under 70.

Ud over nuværende indkomst- og formueforhold vil en række andre faktorer være bestemmerende for det faktiske antal ansøgere. Det gælder bl.a. alder i forhold til normal pensionsalder, a-kassemedlemskab, generationsskifte, helbredsforhold m.v.

Under hensyntagen til ovenstående anslås det, at nettotilgangen til ordningen over den fem-årige periode skønsmæssigt vil være på 4.500 jordbrugere. Det skønnes, at ca. halvdelen af disse jordbrugere er fyldt 60 år ved ordningens ikrafttræden. Det antages derfor, at disse jordbrugere vil tilslutte sig ordningen tidligt i forløbet. Vurderingen af lovforslagets økonomiske konsekvenser er foretaget på dette grundlag. Det bemærkes, at skønnet over tilslutning til ophørsordningen er behæftet med betydelig usikkerhed, da det i høj grad er baseret på adfærdsforventninger.

Ved vurderingen af de økonomiske konsekvenser, er det endvidere beregningsmæssigt antaget, at tilgangen til ordningen i de enkelte år vil være jævnt fordelt hen over året, samt at alle de ophørte jordbrugere vil modtage en ophørsstøtte svarende til 89.800 kr. pr. år.

Skøn over den tidsmæssige fordeling af tilgangen til ordningen er forbundet med betydelig usikkerhed.

Lovforslaget skønnes at medføre følgende udgifter til ophørsstøtte og indtægter i form af refusion fra EF:

Mill. kr.	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Statens udgifter til ophørsstøtte	71,8	202,0	287,4	336,8	381,7	404,1
Refusion fra EF (50 pct.)	35,9	101,0	143,7	168,4	190,8	202,1
Finanslov	35,9	101,0	143,7	168,4	190,8	202,1

Tilsagnsrammen foreslås fastsat på de årlige bevillingslove, første gang på bevillingsloven for finansåret 1994, hvor der foreslås optaget følgende tekstanmærkning under »Dispositionsrammer«, ad § 24:

»Landbrugsministeren bemyndiges til inden for en ramme på 71,8 mill. kr. i 1994 at yde ophørsstøtte til jordbrugere. En ikke udnyttet del af rammen kan overføres til senere finansår.«

I det omfang ansøgningerne om ophørsstøtte til jordbrugere ikke kan imødekommes inden for den fastsatte ramme, overføres de til senere finansår.

4. Lovforslagets administrative konsekvenser

Administrationen i Jordbrugsdirektoratet skønnes at kræve et personaleforbrug på 8,0 årsværk årligt i 1994 og efterfølgende år. Opgaverne omfatter etablering af ordningen, bevilling af tilsagn om og udbetaling af ophørsstøtte, samt efterfølgende administration og kontrol.

Lønudgiften anslås til 2,8 mill. kr. pr. år i 1994 og efterfølgende år. Øvrige driftsudgifter anslås til 3,7 mill. kr. i 1994 og 2,0 mill. kr. pr. år i de efterfølgende år. Øvrige driftsudgifter omfatter i 1994 udgifter til udbygning af EDB på 1,1 mill. kr., etablering af nye arbejdspladser 0,6 mill. kr. og almindelig drift 2,0 mill. kr.

Administrationen i Landbrugsministeriets departement skønnes at kræve et personaleforbrug på 2,0 årsværk årligt i 1994 og efterfølgende år. Lønudgiften anslås til 0,7 mill. kr. pr. år og øvrige driftsudgifter til 0,5 mill. kr. pr. år i 1994 og efterfølgende år.

5. Notifikation

Lovforslaget skal notificeres for EF-Kommissionen.

6. Høring

Lovforslaget har været forelagt for De danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug, Dansk Erhvervsjordbrug, Den danske Landinspektørforening, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Finansrådet, Realkreditrådet, Dansk Erhvervsgartnerforening, Landbrugsrådet, Dansk Erhvervsfrugtavl, Danmarks Landboungdom, Specialarbejderforbundet i Danmark og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Ved en jordbrugsbedrift forstås i denne lov en bedrift, der anvendes til landbrug eller gartneri. Bedrifter, der kun anvendes til skovbrug, er ikke omfattet.

Til § 2

Det er hensigten, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om jordbrug som hovederhverv i overensstemmelse med de tilsvarende regler efter lov om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk jordbrug m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 955 af 4. december 1992, som ændret ved lov nr. 474 af 30. juni 1993. For at jordbrug kan anses som hovederhverv kræves,

- 1) at mere end halvdelen af ansøgers arbejdstid anvendes ved jordbrugsvirksomhed på bedriften, og
- 2) at mindst halvdelen af den samlede indkomst hidrører herfra.

Ansøger skal have haft jordbrug som hovederhverv i 10 år umiddelbart forud for ophøret. Det er hensigten, at indtjeningskravet vil kunne anses for opfyldt, hvis mindst halvdelen af den samlede indkomst i 10-års perioden hidrører fra bedriften. Timekravet skal være opfyldt i de enkelte år.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at bedriftens arealer ikke omfatter skovarealer, og om at ansøger kan beholde rådighed over et areal på indtil 10 pct. af bedriftens areal, dog højst 1 ha. Arealer skal ligge i umiddelbar tilknytning til bygningerne, og arealet må ikke anvendes til erhvervsmæssig landbrugs- eller gartneriproduktion. Ansøger kan endvidere beholde rådighed over det areal, hvorpå bedriftens bygninger er beliggende.

For at undgå en uheldig opdeling af bedriftenes arealer efter overdragelsen er det hensigten gennem en præcisering af landbrugslovens bestemmelser at begrænse ansøgers adgang til at beholde skovarealer.

Hvis bedriftens arealer bortforpagtes, skal forpagtningsskiftet tinglyses og have en varighed, der svarer til støtteperioden, dog mindst 5 år, og være uopsigelig i perioden.

Ansøger skal ophøre endeligt med al erhvervsmæssig landbrugs- og gartnerivirksomhed, herunder opgive bedriftens tilforpagtede arealer. Erhvervsmæssig landbrugs- og gartnerivirksomhed omfatter enhver form for beskæftigelse inden for den primære landbrugs- og gartneriproduktion. Som beskæftigelse i primærsektoren betragtes også arbejde, der er beregnet på at erstatte jordbrugere normale arbejdsindsats på bedriften. Det gælder eksempelvis maskinstationsvirksomhed og vikararbejde.

For bedrifter, der inden ophørstidspunktet drives af flere personer i fællesskab, kan landbrugsministeren fastsætte nærmere regler om opfyldelsen af betingelserne i stk. 1, nr. 3 og stk. 2, herunder om bedriftens afgrænsning og om at en forholdsmæssig del af bedriftens areal skal afhændes eller bortforpagtes.

Til § 3

De frigjorte arealer omfatter arealer, der afhændes eller bortforpagtes efter § 2, stk. 1, nr. 3 og § 2, stk. 2. Tilforpagtede arealer, der opsiges ved ophøret, indgår kun i det frigjorte areal i det omfang, de ønskes medregnet ved opgørelsen af ophørsstøtten.

Overtagelse af frigjorte arealer skal ske under iagttagelse af gældende lovgivning. Den jordbruger, der overtager frigjorte arealer, er i loven benævnt overtager.

Reglerne om opfyldelse af uddannelseskra­vet fast­­sættes i overensstemmelse med de tilsvarende regler efter lov om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk jordbrug m.v. Overtager skal, hvis bedriften anvendes til landbrug, have det grønne bevis eller, hvis bedriften anvendes til gartneri, have en tilsvarende uddannelse inden for gartneri. For overtagerer født før 1958 vil kravet dog kunne opfyldes, hvis det skønnes, at overtager er i besiddelse af de fornødne faglige kvalifikationer.

Det er hensigten, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om jordbrug som hovederhverv i overensstemmelse med de tilsvarende regler efter lov om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk jordbrug m.v.

Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at der i enkelte år kan dispenseres fra kravet om jordbrug som hovederhverv, når særlige omstændigheder taler herfor. Timekravet skal dog være opfyldt i de enkelte år.

Forordningens krav, om at overtagers bedrift skal blive større ved overtagelsen, foreslås gennemført ved, at overtagers bedrift efter overtagelsen skal være udvidet med mindst 10 ha.

Udvidelsen af overtagers bedrift kan ske ved,

- 1) at ansøgers bedrift overtages og udvides med mindst 10 ha, eller
- 2) at overtagers egen bedrift udvides med mindst 10 ha frigjort areal.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at overtagers bedrift kan udvides med mindre end 10 ha, hvis det samlede frigjorte areal fra ansøgers bedrift er mindre end 10 ha.

Forordningens krav, om at overtagers bedrift efter overtagelsen skal blive økonomisk mere bæredygtig, foreslås gennemført ved, at bedriften efter overtagelsen skal have en jordbrugsmæssig produktion, der kræver en årlig arbejdsindsats af overtager på mindst en årsarbejdsenhed.

Arbejdsindsatsen skal opgøres ud fra normtimer. I 1994 udgør en årsarbejdsenhed 1665 normtimer.

Hvis de frigjorte arealer efter overtagelsen indgår i bedrifter, der drives af flere personer i fællesskab,

kan landbrugsministeren fastsætte nærmere regler om opfyldelsen af betingelserne i stk. 1 og 2.

Til § 4

Inden for de bevillingsmæssige rammer for jordfordelingsarbejde er det hensigten, at frigjorte arealer skal kunne afhændes som led i en jordfordeling. Det er endvidere hensigten, at frigjorte arealer skal kunne afhændes til et direktorat under landbrugsministeren inden for de givne bevillingsmæssige rammer eller til en af landbrugsministeren godkendt institution, der har til formål at opkøbe landbrugsarealer til videreafhændelse i forbindelse med jordfordeling. Direktoratet eller institutionen skal forpligte sig til at videreoverdrage de frigjorte arealer til jordbrugere, der opfylder betingelserne, samt at lade arealerne dyrke jordbrugsmæssigt eventuelt ved bortforpagtning indtil videreafhændelse kan finde sted.

Jordbrugsdirektoratets køb af jord efter jordkøbsloven vil kunne omfattes af denne bestemmelse. Den Sønderjyske Jordfond kan betragtes som en institution efter stk. 2.

Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om betingelser for frigjorte arealer, der indgår i en jordfordeling. Det er herunder hensigten at fastsætte regler om, at de på de frigjorte arealer hvilende forpligtelser kan overføres til arealer af tilsvarende størrelse på bedrifter, der indgår i jordfordelingen. Endvidere er det hensigten at fastsætte regler om, at bestemmelsen i § 3, stk. 2, nr. 1, kan anses for opfyldt, hvis bedrifter, der ved jordfordeling suppleres med frigjorte arealer, tilsammen udvides med mindst 10 ha.

Der henvises i øvrigt til Forslag til Lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

Til § 5

Overdragelse til anvendelse uden for landbrug og gartneri kan kun ske i det omfang, der ikke kan findes overtagerer efter §§ 3 og 4.

Det er ikke hensigten, at der vil kunne ske ophævelse af landbrugspligten i videre omfang end efter gældende lovgivning.

Til § 6

Frigjorte arealer, der anvendes efter reglerne i stk. 1, skal dyrkes af overtager.

Ved jordbrugsmæssig dyrkning forstås i denne lov, at arealerne dyrkes i overensstemmelse med reglerne efter § 7a, stk. 1 og § 7b, i lov om landbrugs­ejendomme.

Ved miljømæssig forsvarlig dyrkning forstås i denne lov, at arealerne dyrkes i overensstemmelse med reglerne efter lov om miljøbeskyttelse og lov om landbrugsejendomme, f.eks. vedrørende grønne marker, sædskifte- og gødningsplaner, gødningsregnskaber, samt opbevaring og anvendelse af husdyrgødning og ensilagesaft. Endvidere skal reglerne efter lov om journal over brug af plantebeskyttelsesmidler og eftersyn af udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget overholdes.

Frigjorte arealer, der anvendes efter reglerne i stk. 2, skal anvendes under iagttagelse af reglerne efter kapitel 3 og 7 i lov om planlægning.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at arealerne under iagttagelse af gældende lovgivning f.eks. kan anvendes til skovtilplantning, naturområder og rekreative formål.

Til § 7

Frigjorte arealer, der skal afhændes eller bortforpagtes efter stk. 3 og 4, skal være afhændet ved tinglyst endeligt skøde eller bortforpagtet ved tinglyst forpagtningskontrakt inden for den fastsatte frist. Overtagelsen skal ske inden for samme tidsrum.

Hvis de frigjorte arealer bortforpagtes, skal forpagtningsaftalen have en varighed, der svarer til den resterende del af støtteperioden, dog mindst 5 år fra ophørstidspunktet, og være uopsigelig i perioden.

Hvis overtager forpagter de frigjorte arealer, skal forpagtningsforholdet bringes til ophør inden for den fastsatte frist.

Til § 8

Det er hensigten, at Jordbrugsdirektoratet udarbejder en standarddeklaration, der senest på ophørstidspunktet skal være tinglyst som deklaration på de frigjorte arealer. Deklarationen vil bl.a. indeholde bestemmelser om, at Jordbrugsdirektoratet er påtaleberettiget.

Til § 9

Det højeste årlige ophørsstøttebeløb opnås for et frigjort areal på mindst 24 ha.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at støttemodtageren senest fra 1. januar 1993 skal have drevet et areal svarende til det frigjorte areal, der lægges til grund ved støtteudmålingen.

Beløbet på 89.800 kr. svarer til forordningens højeste refusionsberettigede beløb omregnet efter landbrugsomregningskursen den 1. januar 1993.

Ophørsstøtten omregnes til national valuta ved hjælp af den landbrugsomregningskurs, der gælder

den 1. januar i det år, hvor ophørsstøtten udbetales. Hvis denne kurs er lavere end den omregningskurs, der blev anvendt i det forudgående år, kan medlemsstaten anmode om en forhøjelse af støttebeløbet i ECU, således at støttebeløbet i national valuta fastholdes, jf. Rådets forordning nr. 3813/92. Det er hensigten at fastsætte regler om, at ophørsstøttebeløbet i danske kroner fastholdes, hvis den danske landbrugsomregningskurs falder.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at landbrugsministeren 1 gang årligt kan forhøje ophørsstøttebeløbet som følge af ændrede landbrugsomregningskurser eller ændringer af støttebeløbet i ECU.

Til § 10

Ophørsstøtten udbetales fra ophørstidspunktet til støttemodtageren fylder 67 år. Ophørsstøtten kan således udbetales i maksimalt 12 år. Hvis støtteperioden er længere end 10 år, vil det årlige støttebeløb blive reduceret forholdsmæssigt.

Til § 11

Støttemodtager kan stadig være erhvervsaktiv i andre erhverv. I det omfang ophørsstøtte og arbejdsindkomst tilsammen overstiger det maksimale beløb, der kan udbetales i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., reduceres ophørsstøtten.

Indkomst fra det offentlige, der ikke er arbejdsindkomst eller kontanthjælp, omfatter f.eks. efterløn, arbejdsløshedsdagpenge, overgangsydelse, førtidspension, dagpenge ved sygdom eller fødsel, delpension, revalideringsydelse, orlovsydelse og statens uddannelsesstøtte. Sådanne indkomster medfører fuld reduktion i ophørsstøtten.

Indtægter fra private pensionsordninger, forpagtningsindtægter, samt formueafkast og -forskydninger medfører ikke reduktion i ophørsstøtten.

Til § 12

Det foreslås, at ansøgning om ophørsstøtte til jordbrugere skal udfærdiges med bistand af en særlig sagkyndig, der er godkendt til udfærdigelse af ansøgning og forbedringsplan m.v. efter lov om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk jordbrug m.v., og at ansøgningen skal attesteres af den særlige sagkyndige.

Det er hensigten at fastsætte regler om støttens udbetaling, herunder at støtten udbetales månedligt, og at der kan modregnes for meget udbetalt ophørsstøtte. Modregning for andre offentlige krav kan ske

efter de principper, der er gældende for modregning i sociale pensioner.

Til § 15

Det er hensigten at henlægge administrationen af ordningen til Jordbrugsdirektoratet. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af Jordbrugsdirektoratet ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 16

I retsplejeloven er der alene hjemmel til at foretage ransagning uden forudgående retskendelse ved lovovertrædelser, der medfører højere straf end bøder. Det er derfor fundet nødvendigt for at kunne kontrollere gennemførte foranstaltninger efter loven at indsætte en bestemmelse om, at landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, har adgang til bedrifter, der omfatter frigjorte arealer efter denne lov, og til støttemodtagernes ejendomme. På tilsvarende måde har landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, adgang til støttemodtagernes, overtagernes og bedrifternes regnskaber, forretningsbøger m.m.

Til § 17

Landbrugsministeren vil normalt ikke kræve, at ophørsstøtten bortfalder eller helt eller delvist skal tilbagebetales, hvis frigjorte arealer, der er afhændet til overtager, som følge af kreditorforfølgning overdrages til en overtager, der ikke er godkendt af landbrugsministeren.

Til § 19

Ændringen har til hensigt at sikre, at jordbrugere, der har fortrinsstilling efter landbrugsloven, samtidig opfylder ophørsordningens betingelser for overtagere. Herved undgås det, at landbrugslovens bestemmelser om fortrinsstilling kan virke hindrende for ophørsansøgers mulighed for at tilslutte sig ordningen.

Til § 20

Efter lov om social pension vil ophørsstøtten til jordbrugere og erhvervsfiskere indgå i indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension. Ifølge Forslag til Lov om ophørsstøtte til jordbrugere og Forslag til Lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere reduceres ophørsstøtten, hvis støttemodtager modtager førtidspension. Dette vil medføre, at ophørsstøtten reduceres på grundlag af et pensionsbeløb, der er reguleret på grundlag af et ophørsstøttebeløb, der er større end det beløb, der rent faktisk udbetales. Da det ikke har været muligt at opstille modeller, der kan løse dette samspilsproblem, foreslås det, at reglerne om opgørelse af indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension ændres således, at ophørsstøtte fradrages i indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension.

Til § 21

Da lovforslaget skal notificeres for EF-Kommisjonen, foreslås det, at landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.